

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Костадіновіч І.В.

юрист

COVID-19: ЗМІНА В ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА

Пандемія COVID-19 та карантинні заходи, запроваджені в цілому світі, матимуть незворотні наслідки для світової економіки. Звичайно ж економіка України на фоні світової економіки не є виключенням.

Так, стрімке поширення COVID-19 в світі, хіба що можна порівняти з практикою запровадження процедури банкрутства серед світового бізнесу. Уряди багатьох країн розробили безпрецедентні антикризові програми, які передбачають як фінансову підтримку, так і радикальні зміни до існуючих законодавств країн, що регулюють питання неплатоспроможності, з метою запобігти масовим банкрутствам зі сторони не тільки підприємств, але і приватних осіб.

Наприклад, уряд Німеччини взагалі наважився на безпрецедентні зміни в законодавстві своєї країни, а саме серед усіх впроваджених заходів, було введено тимчасове зупинення дії норми про своєчасну подачу заяви про банкрутство, так як раніше підприємства зобов'язані були подати заяву в тридизденний термін. Також банківські кредити після змін в законодавстві краще захищені, оскільки при подальшій несплатоспроможності вони не можуть бути оскарженими.

Так, Верховною Радою України 18.06.2020 р. прийнято Закон «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства (щодо недопущення зловживань у сфері банкрутства на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)), що в свою чергу є великим прогресом в законодавстві України, але який на думку практикуючих юристів в сфері банкрутства не є досконалим, а отже з

часом все ж таки має бути змінений, та бути більш адаптованим до законодавства ЄС згідно вибраного Україною курсу інтеграції та розвитку в 2014 році Угода про асоціацію України з ЄС (повна назва – Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони; угода між Україною та Європейським Союзом про асоціацію, яка замінює Угоду про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною та дає змогу перейти від партнерства і співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції [2].

Політичну частину угоди було підписано 21 березня 2014 року, економічну частину – 27 червня 2014 року.

Також ніяке з положень цього законопроекту не має суперечити Конституції України, що наприклад прослідковується в пункті законопроекту про запобігання поширенню COVID-19 на період дії карантинних заходів та ще протягом 90 днів з дня його скасування виключається процедура відкриття проваджень у справах банкрутства у справах юридичних осіб, фактично боржників за заявами кредиторів за вимогами до боржників, що виникли з 01 лютого 2020 року, мало того продовжується термін, у який боржник зобов'язаний звернутися до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі у разі, якщо задоволення вимог одного або кількох кредиторів призведе до неможливості виконання грошових зобов'язань боржника в повному обсязі перед іншими кредиторами (загроза неплатоспроможності) (ч. 6, ст. 34 Кодексу), а вже відкриті раніше провадження підлягають припиненню станом на 15 жовтня 2020 року, що прямо суперечить Ст.13 Конституції України, а також Ст. 5 Господарського Кодексу України. Отже, прослідковується неоднозначність в запропонованій нормі законопроекту, яка порушує права юридичних осіб в рівності перед законом та в повному використанні своїх прав. На практиці це виглядає таким чином, що ті боржники, які мали намір оголосити себе банкрутами до початку COVID-19 автоматично отримують відмову в проведенні

такої процедури, що веде до ще більших збитків та проблем в соціальній сфері.

Варто зазначити, що таке законоположення в КУзПБ, як можливість проведення зборів та комітету кредиторів дистанційно в режимі відеоконференції або ж шляхом опитування, є діючим засобом при боротьбі з банкрутством, що в свою чергу веде також і до економії не тільки коштів, але і часу. Так практика online-спілкування уже досить давно стала звичною в країнах Європи, наприклад Німеччини.

Загалом даний Кодекс з питань Банкрутства значно спрощує відкриття провадження в справах по банкрутство, кредитори, та забезпечені кредитори набувають більших прав у впровадженнях справ про банкрутство, разом з тим і була удосконалена процедура продажу майна, а саме було передбачено нову процедуру для фізичних осіб, яка несе в собі реструктуризацію основного боргу фізичної особи та керуючого реструктуризацією.

Отже, які б не відбувалися зміни в законодавстві, в результаті має завжди проглядатись однозначність та чіткість всіх положень, що забезпечить рівність, згідно Конституції України. Наостанок звернемо увагу, що справедливість є однією з засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права, а ключовим елементом принципу верховенства права, відповідно до рішення Конституційного суду України, є юридична визначеність, яка вимагає чіткості, зрозумілості, однозначності правових норм для забезпечення стабільного соціально-правового становища людини.

Оскільки Кодекс відносно молодий, має вестися постійний діалог між законодавцями, суддями, юристами-практиками з ціллю його поліпшення.